

ประวัติความเป็นมา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๗๖ “รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ”

พระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๑

โดยบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗๖ ได้ถูกนำมาปฏิบัติ ชัดเจนเป็นรูปธรรมเมื่อครั้งมี พ.ร.ฎ.โอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจ แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นกรม และให้อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี โดยเน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกระดับและการกระจายอำนาจทางการบริหารไปให้ หน่วยงานระดับภูมิภาคอย่างเต็มที่

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๒

นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีจึงได้วางระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย การตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบ และติดตามการบริหารงานตำรวจแห่งชาติ (กต.ตร.) เป็นองค์กรนโยบายตำรวจแห่งชาติ และให้มี คณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจกรุงเทพมหานคร (กต.ตร.กทม.) และ คณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจจังหวัด (กต.ตร.จังหวัด) ตลอดจนกำหนดให้มี คณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจระดับสถานีตำรวจ (กต.ตร.สถานีตำรวจ) เป็น องค์กรที่นำนโยบายพัฒนาและการบริหารงานตำรวจไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผลตามนโยบายระดับชาติที่ กำหนด รวมทั้งนำความคิดเห็นและปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่กลับขึ้นสู่กระบวนการ กำหนดนโยบายระดับชาติ ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง โดยมีประชาชนเข้า มาเป็นกรรมการในคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ ทุกระดับ

พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗

ต่อมา พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้มีการตรา พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ขึ้นเพื่อเป็นกฎหมายบริหารราชการ ตำรวจ ซึ่งได้มีบทบัญญัติที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานตำรวจตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ดังกล่าวข้างต้นไว้อย่างชัดเจนในมาตรา ๗ ว่า “ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วน ร่วมในกิจการตำรวจเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา รักษาความสงบเรียบร้อย และ รักษาความปลอดภัยของประชาชนตามความเหมาะสม และความต้องการของแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ การดำเนินการมี ส่วนร่วมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ต.ช. กำหนด ”

พร้อมกันนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารงานตำรวจโดยกำหนดให้มีองค์กรนโยบายขึ้นใหม่ แทนคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจแห่งชาติ (กต.ตร.) เรียกว่า คณะกรรมการนโยบาย ตำรวจแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า ก.ต.ช. มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการบริหารราชการตำรวจ และ กำกับดูแลสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ปฏิบัติตามนโยบาย ระเบียบ แบบแผน มติคณะรัฐมนตรีและกฎหมาย และยังคงให้มีกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจกรุงเทพมหานคร จังหวัด และสถานีตำรวจ โดยมาตรา ๑๘ (๖) กำหนดให้เป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของ ข้าราชการตำรวจในพื้นที่ แล้วรายงาน ก.ต.ช. เพื่อพิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป ซึ่งแตกต่างไปจากหน้าที่ และอำนาจเดิม

ประวัติความเป็นมา (ต่อ)

ระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ พ.ศ. ๒๕๔๙

ก.ต.ช. ได้ออกระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ พ.ศ. ๒๕๔๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดองค์ประกอบ การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาและหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ โดยแนวคิดในการกำหนดองค์ประกอบและหน้าที่และอำนาจของ กต.ตร.กทม. กต.ตร.จังหวัด และ กต.ตร.สถานีตำรวจ ยังคงให้เป็นองค์กรที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้กับประชาชนในพื้นที่/ชุมชนมากขึ้น ทั้งต้องการให้เป็นองค์กรที่มีบทบาทตามนิยามตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ รวมทั้งมีความเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้มีสัดส่วนของประชาชนมากขึ้น พร้อมทั้งให้ผู้บริหารท้องถิ่นเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับสถานีตำรวจยังเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือผู้บริหารท้องถิ่นสามารถเป็นประธาน กต.ตร.สถานีตำรวจได้

พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีผลบังคับใช้ โดยยกเลิก พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ทั้งนี้ มาตรา ๑๕ (๔) ของ พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ ยังคงกำหนดให้มี กต.ตร.กทม. กต.ตร.จังหวัด กต.ตร.สน. และ กต.ตร.สภ. เช่นเดียวกับมาตรา ๑๘ (๖) แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗

ระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ พ.ศ. ๒๕๖๗

เพื่อให้การปฏิบัติงานของ กต.ตร.กทม. กต.ตร.จังหวัด กต.ตร.สน. และ กต.ตร.สภ. เป็นไปตามบทบัญญัติแห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน ก.ต.ช. จึงออกระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ พ.ศ. ๒๕๖๗ กำหนดองค์ประกอบ การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาและหน้าที่และอำนาจของ กต.ตร.กทม. กต.ตร.จังหวัด กต.ตร.สน. และ กต.ตร.สภ. ใหม่ ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน โดยมีประเด็นสำคัญที่มีการปรับแก้ ประกอบด้วย

๑. องค์ประกอบของ กต.ตร. มีการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

- ประธาน กต.ตร.กทม. เปลี่ยนแปลงจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็น ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล
- เพิ่มและยกเลิกกรรมการโดยตำแหน่งใน กต.ตร.กทม. และ กต.ตร.จังหวัด
- ปรับเปลี่ยนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน กต.ตร.กทม. และ กต.ตร.จังหวัด
- ปรับเปลี่ยนกรรมการภาคประชาชนใน กต.ตร.สน. และ กต.ตร.สภ. เป็น กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

๒. คุณสมบัติ/การพ้นจากตำแหน่งของ กต.ตร. โดยเพิ่มเติมคุณสมบัติ และปรับแก้เงื่อนไขการพ้นจากตำแหน่ง

๓. หน้าที่และอำนาจของ กต.ตร. โดย (๑) ตัดหน้าที่และอำนาจการรับคำร้องเรียน (๒) เพิ่มหน้าที่และอำนาจเพื่อรองรับมาตรา ๗ และมาตรา ๑๒ แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๕

๔. ระยะเวลาการดำเนินการสรรหาและการแต่งตั้ง กต.ตร. เปลี่ยนแปลงระยะเวลาการออกคำสั่งแต่งตั้ง กต.ตร. ทุกระดับเพื่อให้มีผลพร้อมกันทั่วประเทศ

๕. ตราสัญลักษณ์ของ กต.ตร. โดยกำหนดให้ กต.ตร. ใช้ตราสัญลักษณ์ตามประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๓

ความสัมพันธ์ระหว่าง ก.ต.ช. กต.ตร. ตร. ฝ่ายปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน

